ÖLENLE YAŞAYAN!..

BİYOETİK AÇISINDAN ÖLÜ VERİCİDEN ORGAN AKTARIMI

Prof. Dr. Nüket Örnek Büken
HÜTF Tıp Etiği AD
buken@hacettepe.edu.tr

Tıp / Teknoloji İlişkisi

"Tıp tarihinin incelenmesinin bize öğrettiği en önemli şey, bilimsel açıdan kontrol edilmeyen klasik hükümlerin, oldukça sık yanılgıya neden olan pusulalar olduğudur.

Erken dönemde başlatılıp sürdürülen teknoloji uygulamaları, toplumsal değerler açısından irdelenmediğinde, tıbbi yaklaşım pusulasız ya da dümensiz bir gemiye dönüşebilmektedir".

Yeni ve Deneysel Uygulamalar

- Bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin olanaklı kıldığı tüm yeniliklerin bir an önce yaşama geçirilmesi?
- Yeniliğin çekiciliği, yeni şeyler görme ve deneme isteği, yeni ve bilinmeyen yöntemler konusunda bir düzenlemenin olmaması…
- "Bu yeni alanda yerleşmiş normların olmaması", "tam eylem özgürlüğü"ne kapı açabilmektedir. Bu durum da bilim ve teknolojiyi istenmeyen, tehlikeli olabilecek, kimi zaman etik-dışı bir yöne doğru sürükleyebilmektedir.

Kanıta Dayalı Tıbbi Uygulamalar Otorite Tarafından Yanıltılma Olgusu

- Dünyada kanıta dayalı tıbbi yaklaşıma duyulan gereksinim gün geçtikçe artmakla birlikte, tıbbi teknolojilerin eleştirel açıdan değerlendirilmesinin önünde ki engeller de artmaktadır.
- Bu engellerin başında tıp tarihinde de yüzyıllar boyu etkin olan "otoriteye boyun eğme, olanı değil otoritenin işaret ettiğini görme" tutumu gelmektedir.
- Yeni bir teknolojiyle ilgili kararlar, bu yeniliği destekleyenlerin prestijine göre değil, bilimsel ve etik verilerin ağırlığına dayanılarak alınmalıdır

Tıbbi Belirleyiciler

- Mevcut tıbbi durum,
- Acil bir durum mu, kronik ve geri dönüşümsüz bir durum mu?
- Önerilen tedavi, amacı, riskleri, alternatifleri, başarı şansı
- Hastanın hekiminin ve konsültan hekimlerin görüşleri

Hastanın Tercihleri

- Hastanın kişiliği, değerleri
- Hastanın istediği seçenekler,
- Özel öneriler, talimatlar
- Verilen bilgi ve bu bilgiyi anlama kapasitesi
- Karar verme kapasitesi
- Yetersiz ise vasisi kim?

Yaşam Kalitesi

- Hasta nasıl tanımlıyor?
- Tıbbi ekibin görüşleri
- Hastanın yakınları bu konuda neler düşünüyor?
- Tedavi başarılı olsa bile olası fiziksel, sosyal ve mental yetersizlikler riski var mı?
- Hastanın palyatif tedavisi için planlar

Vakayı Çevreleyen Dış unsurlar

- Aile? Durumu anlıyorlar mı?
- Dini inanışlara dayanan yasaklamalar
- Bakımın maliyeti kararda baskı yaratıyor mu?
- Mahkeme kararları
- Toplumun konuya yaklaşımı
- Yasalar, kurum politikaları

Olanaklı olan- İzin verilen!

"İnsanoğlu örgütlenme ve teknoloji sanatı ile doğaya boyun eğdirme konusunda her yeni adım atışında, önce kendi etik felsefesini derinleştirmek için kendi içinde iki önemli adım atmış olmalıdır".

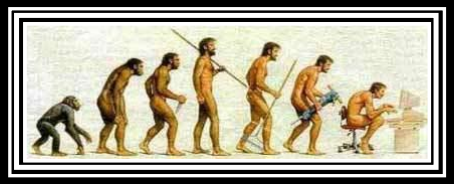

“Hukuk etik temellendirmeden yoksun kalamaz”

- Amaç-araç ilişkisi
- Etik İkilemler
- Etik kararlar
- Paylaşılan sorumluluk
- Etik İlkeler/Etik Teoriler
- Etik temellendirme
- Etik-Hukuk ilişkisi-

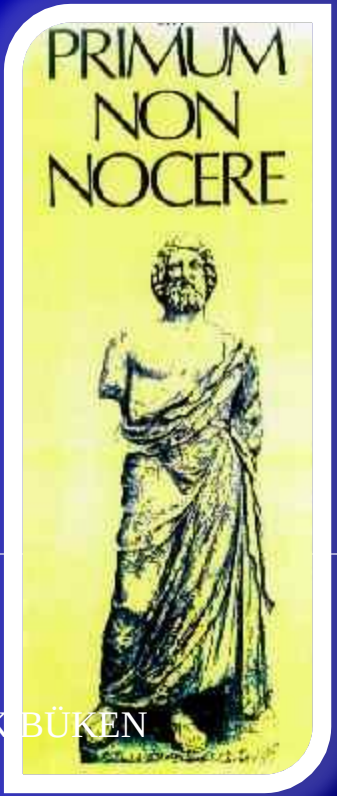

Kardiopulmoner Ölümden → Beyin Ölümüne

Harward komitesinin beyin ölümü tanı ölçütleri

- Hastanın dıştan uygulanan stimuluslara yanıt vermemesi
- Spontan solunumun olmaması
- Pupillar, korneal, yutma refleksleri gibi sefalik reflekslerin olmayışı
- Düz ya da -elektrik EEG.

Report of the Ad Hoc Committee of the Harvard Medical School to Examine the Definition of Brain Death (JAMA, Aug 5,1968-Vol 205, No:6)

"Beynin tüm bölümlerinde, geri dönüşsüz fonksiyon kaybı yerleşmesi durumunda, hukuki ölümün gerçekleştiği kabul edilmelidir. Çünkü, bu durumda, uygulanan tüm tıbbi girişimlere (solunum ve dolaşım desteği) rağmen, koma durumu kalıcıdır."

Harvard komitesi, “Beyin ölüm sendromu” tanımına neden gereksinim duydu ?

1. Koma durumunun kalıcı olması ve uygulanan tüm tıbbi girişimlerin başarısız kalması,
2. Hasta yakınlarını gereksiz umutlandırmamak ve uzamış stresten kurtarma amacı,
3. Başka hastalar için, yaşamı destekleyen cihazların bir an önce boşaltılması,
4. Gereksiz maddi harcamaların kesilmesi,
5. Organ nakli için en erken dönemde organ teminine olanak veren, erken ölüm tanı kriterlerine duyulan gereksinim.

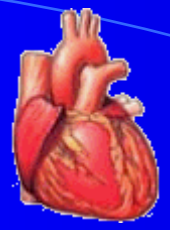

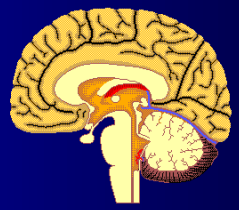

Yapılan araştırmalar, beyin ölümüne tanık olmuş hekim ve hemşirelerin 1/3'ünün, beyin ölümünün gerçek ölüm olmadığını düşündüğünü göstermiştir."

"Eğer anestezi yapılmazsa beyin ölümü gerçekleşen hastalar neşter darbelerine tepki vermekte ve kan basıncı ile kalp atımı belirgin şekilde yükselmektedir."

Bu bilgiler hasta yakınlarına ve halka söylenmemektedir. Yakınlarının organlarını bağışlayan insanlar bu bilgiye sahip olsalardı fikirlerini değiştirebileceklerini ifade etmişlerdir.

Tüm beyin ölümü standardını kabul edenler de, ölüm için nörolojik kriterlerin ve ilgili testlerin keyfi olduğunu itiraf etmektedir. Bu keyfilik küresel düzeyde de yaygındır ve özellikle, ölümün teknik olarak saptanmasının yasal gereklilikleri ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir.

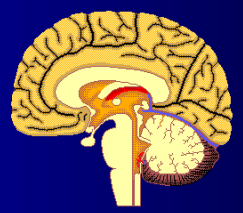

- "Artık açık olarak anlaşıldı ki 'beyin ölümü', aslında ölmemiş olan insanların ölü ilan edildiği **kocaman bir 'hile'den ibarettir**."

Peter Singer in: Rethinking Life and Death

Batıdaki kanunlar şu durumlarda ölüden vericiliğe izin verir:

- Verici sağlığında bu konuda irade ve arzusunu bildirmişse, gönüllü ise,
- Ölen kişinin iradesi belirlenemiyor ise de ölenin yakınları karşı çıkmıyorsa,
- Ölen kişi sağlığında bağışa karşı olduğunu bildirmemiş ise (varsayılan onam- presumed consent)

DTB ORGAN BAĞIŞI VE NAKLİ ÜZERİNE RAPOR

Edinburgh, İskoçya, Ekim 2000 52. Genel Kurul tarafından benimsenmiş ve Güney Afrika, Ekim 2006 DTB Genel Kurulu tarafından gözden geçirilmiştir.

- DTB bilgilendirilmiş donör seçimini desteklemektedir.
- "Varsayılan Onam" politikasına DTB'nin bakışı temkinli olup, "aksine bir kanıt veya zorunlu seçim olmadıkça izin verilmiştir" varsayımının; bilgilendirilmiş gönüllü vericiliği etkileyebileceği söylenmiştir.

DTB ORGAN BAĞIŞI VE NAKLİ ÜZERİNE RAPOR

- Hekimlerin topluma karşı, kaynakların adil kullanımını, zararın önlenmesini, herkes için sağlık faydalarının geliştirilmesini kapsayan sorumlulukları bulunmaktadır; bu organ bağışına teşviki de içerebilir.
- Organ nakli cerrahları, nakil ettikleri organların bu politikanın koşullarına uygun olarak sağlandığından emin olmaya çalışmalıdır ve yasal ve etik koşullarda temin edilmediğini bildiği veya bundan şüphelendiği organların naklinden kaçınmalıdır.

DTB ORGANI BAĞIŞI VE NAKLİ ÜZERİNE BİLDİRGESİ

ÖLÜM SONRASI ORGAN BAĞIŞI

- Organların bağışı konusunda karar vericilerin veya hastayla görüşen herkesin bu görüşmelerde yer almak için yeterli bilgi, beceri ve duyarlılığın birleşimine sahip olması gerektiği bildirilmiştir.
- Tıp öğrencileri ve hekimler bu görev için gerekli eğitimi almalıdır ve uygun yetkililer bu eğitimi güvence altına almak için gerekli kaynakları sağlamalıdır.

Bir çıkar çatışmasını önlemek için, potansiyel donörün ölümüne karar veren ve /veya doğrulayan hekim, organın alınmasında veya sonradan gelen organ nakli süreçlerinde yer almamalı veya bu organların potansiyel alıcıları bakımından sorumlu olmamalıdır.

ORGAN BAĞIŞINDA ÖZGÜR VE AYDINLATILMIŞ KARAR VERME SÜRECI

- Potansiyel donörün isteklerinin oldukça önemli olduğu göz ardı edilmemelidir. Potansiyel donörün, organ bağışı hakkındaki isteklerinin bilinmediği ve organ bağışı hakkında açık bir şekilde isteğini belirtmeden öldüğü durumlarda, aile ve belirli diğer bir kişi hastayı temsilen karar verebilir ve daha önceden aksini belirten istekler olmadığı sürece organ bağışı için izin verme veya bağışı reddetme yetkisine sahip olabilir.
- Organ tedarikinin başlayabilmesi için önce, potansiyel donörün veya yasal olarak ilgili olduğunda uygun temsili karar verici kişinin özgür ve bilgilendirilmiş kararının doğruluğunun kesinleştirilmesi gerekir.

ORGAN BAĞIŞINDA ÖZGÜR VE AYDINLATILMIŞ KARAR VERME SÜRECI

- Nakil için organ teminindeki başarı, özgür ve bilgilendirilmiş karar alma sürecinin başarısını ölçmekte bir ölçüt olarak yorumlanmamalıdır. Bu sürecin başarısı, sonucun organ bağışını kabul etme kararı olup olmamasına değil, seçimin yeterince AYDINLATILMIŞ ve özgür olup olmamasına bağlıdır.
- Özgür ve bilgilendirilmiş karar alma, bilginin paylaşımı ve kavranışını içeren ancak tehditin ve zorlamanın yer almadığı bir süreçtir.

Organ bağışında bulunma kararının gerektiği gibi bilgilendirilmiş olması için, muhtemel donörler ve onların vekillerine yapılacak bilgilendirme şu konuları içerecektir

- Ölen donörler için, ölüm kararında yer alan prosedürler ve açıklamalar,
- Ölüme karar verilene ve organ nakli yapılana kadar organların işlevlerini korumak için gerekli olabilecek önlemler,
- Ölüm açıklandığında bedene ne olacağı,
- Hangi organları bağışlamayı kabul ettikleri,
- Aile organ bağışına itiraz ettiği takdirde aileyi ilgilendiren takip edilecek protokol

ORGANLARA ERİŞİMDE ADALET

- DTB, adil ve uygun erişimi garanti altına almak için organ bekleyenlerin listelerinin idaresini kapsayan, organ bağışının ve naklinin bütün yönlerini yöneten, halkın incelemesine açık politikaların olması gerektiğini düşünür.
- Bekleyenlerin listelerinin yönetimini idare eden politikalarda adalet sağlanmalıdır.
- Organların dağıtılmasında değerlendirilmesi gereken ölçüt; tıbbi ihtiyacın ciddiyeti, bekleyen listelerindeki zamanın uzunluğu, tıbbi başarı olasılığı, diğer komplikasyonlar ve doku uyumunu kapsar.
- Sosyal statüye, hayat tarzına ya da davranışa dayalı hiçbir ayrım olmamalıdır.

Sır saklama ilkesi

- Hekim bu ilkeyi ölü vericilerin kimliğinin gizli tutulmasıyla ilgili olarak dikkatlice uygulamalıdır.
- Ölü vericinin saklı tutulması, alıcının vericinin yakınlarına karşı zaman içinde manevi bir bağlılık geliştirmemesi, alıcıda suçluluk duygusu uyandırmaması açısından önemlidir.

Kadavra bağışının reddedilmesinin gerekçeleri

- Cerrahi ensizyon cesette bir bozmadır. Ceset artık bir şahsiyet değildir.
- Dini inançlar post-mortem devrede her türlü cerrahiye engel teşkil edebilirler.
- **Beyin ölümü ölçütleri güvenilir midir?**

TÜRK CEZA KANUNU
Kanun No. 5237
MADDE 91. Organ veya doku ticareti

- (1) Hukuken geçerli rızaya dayalı olmaksızın, kişiden organ alan kimse, beş yıldan dokuz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) Hukuka aykırı olarak, ölüden organ veya doku alan kimse, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (3) Organ veya doku satın alan, satan, satılmasına aracılık eden kişi hakkında, birinci fıkrada belirtilen cezalara hükmolunur.
- (4) Bir ve üçüncü fıkralarda tanımlanan suçların bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.

Beyin Ölümünde Felsefi/ Dini Boyutlar

- Beyin ölümü gerçekleşmiş kişide onun dünyada varoluşunu karakterize eden 2 önemli anlayış ortadan kalkmıştır; bunlar kendisine varoluşta olağanüstü güçler olarak verilmiş olan akıl ve inançtır (inanış kapasitesi).
- Kişi beyin ölümü ile birlikte bu dünyada var oluşunu simgeleyen inanış ve akıl kapasitelerinden yoksun kalacaktır.
- Ölümün anlamıyla ilgili bu sorun, yaşamın hangi noktada başladığı, embriyonun ne zaman kişilik kazandığı sorunuyla aynı niteliktedir

Beyin Ölümünün Teolojik Yönleri

- Beyin ölümü oluşmuş bir kişi “yaşayan bir vücut”, “antropoid”, “insanımsı” veya “subhuman” değildir. Onun için yapılabilecek tek tanımlama “ölü bir insan” tanımlamasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu 6.3.1980 tarih ve 396 sayılı kararı

- Hastanın hayatını kurtarmak için organ naklinden başka bir yol olmamalıdır.
- Doku ve organı alınacak kişinin bu işlemin yapılmış olduğu sırada ölmüş olması gerekmektedir.
- Tedavisi yapılacak hastanın da kendisine yapılacak olan bu nakle onam vermesi gerekmektedir.

Maide suresi, ayet 32

- ***"Kim bir insana hayat verirse, onun tüm insanlara hayat vermişçesine sevap kazanacağı"***

Kıyame Suresi, 3-4. ayet

- ***"İnsan kendisinin kemiklerini bir araya getiremiyeceğimizi mi sanıyor? Evet, bizim onun parmak uçlarını bile aynen eski haline getirmeye gücümüz yeter"***

Ailelerin Organ Bağışını Reddetmelerindeki Sebepler

- Beyin ölümü kavramını anlamama
- Donör görünüşünün ve vücut bütünlüğünün bozulacağı endişesi
- Ailenin organ bağışının ve naklinin dinimizce uygun olmadığını düşünüyor olması
- Ailenin Organların kimlere takılacağı konusundaki tereddütleri
- Cenazeyi almakta gecikme olmasından endişe etmeleri

Aile ile Görüşme, İzin ve Destek Alma

- Aileye beyin ölümünü ve özellikle bitkisel hayatla olan farkı tekrar anlatılmalıdır. Beyin ölümü raporunun nasıl ve kimler tarafından hazırlandığı konusunda aile aydınlatılmalıdır. Ailenin konuyu tam olarak anladığından emin olunmalı, bu konuda öğrenmek istedikleri herhangi bir şey olup olmadığı tekrar sorulmalıdır.
- Aile yapmaları gereken her şeyi yaptıkları konusunda ikna edilmelidir. Diyalog kurulduktan sonra organ bağışı ve nakli konusunda bilgi verip organ bağışı sorusu sorulmalıdır.

Kişi ölümünde beyin ölümünün ölçüt olarak alınmasında tıbbi, ahlaki ve kültürel yönden sağlanan avantajlar

- Tanımlanan beyin ölümü kriteri, uzun süreli koma hastalarını, bitkisel hayata girmiş kişileri ve neo - kortikal fonksiyonları kaybolan kişileri bu tanımdan ayırır.
- Ahlaki açıdan; kişilere duyulan acıma hisleri bakımından, kültürel sosyal ve ekonomik açıdan, beyin ölümü oluşmuş ve geri dönülemez yoldaki kişiler için yapay hayatı uzatıcı girişimlere yoğun bakım ünitelerinde son verilebilir.
- Hiçbir zaman kullanılamayacak ve başkalarının hayatını kurtarmaya yaramayacak organlar kullanılabilir hale gelir.
- Tek bir tıbbi ölçüt, "tüm beyin fonksiyonlarının sona ermesi" insan hayatının sona erdiğini gösteren biyoetik anlaşma olarak her yerde kullanılabilir.

Organ bağışında başarı için gereklilikler

- Donörün erken fark edilmesi
- Beyin ölüm tanısı için hızlı ve kesin işlemler
- Donörün ailesi ile iyi koordinasyon
- Beyin ölümü tanısı almış donör adayına uygun yoğun bakım desteği

Ölü vericiden organ bağışında ortaya çıkan problemlerin nedenleri

- Eğitimsizlik,
- Ölüye yapılan törenler (kutsal olan ölüye eziyet edildiği fikri),
- Yoğun bakım ünitelerinin eksikliği,
- Tıbbi personelin bilgi eksikliği,
- Halkın tıbbi yaklaşımlara güven duymaması
- Medyanın kimi zaman negatif olan etkisidir.

Bebeği istemiyoruz Nina'nın fişini çekin

Sevgilisi Hakan Çakmak tarafından başından tabancayla vurulan ve bitkisel hayata giren 25 yaşındaki Nina Topel'in ailesi, kızlarını hayata bağlayan yaşam destek ünitesinin fişinin çekilmesini istedi. Marion ve Klaus Topel çifti, 45 günlük hamile kızlarını Almanya'ya götürüp toprağa vermek istediklerini, karnında taşıdığı bebeği ise istemediklerini söylediler.

Nina'nın kalbi 20 yaşındaki gençte

NİNA'nın karaciğeri bir karaciğer hastasına nakledilmek üzere Ankara Gülhane Askeri Tıp Akademisi'ne gönderildi. Kalbi ise Koşuyolu Kalp Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeki 20 yaşındaki Erol Mertkanlı'ya nakledildi. 8 ay önce annesi Hidayet Mertkanlı'yı geçirdiği kalp krizi sonucu kaybeden ve uzun süredir kalp yetmezliğinden rahatsız olan Mertkanlı'nın ameliyatı yaklaşık 5,5 saat sürdü. Başarılı bir operasyonun ardından yoğun bakıma alınan Mertkanlı'nın sağlık durumunun iyi olduğu bildirildi. Mertkanlı'nın dayısı Ömer Tetik "Son zamanlarda çok acı çekiyordu. Dayı ya beni öldür ya da organ nakli yaptır dediği zaman yüreğim parçalanıyordu. Erol'a uygun kalbin bulunduğunu öğrendiğimiz zaman dünyalar bizim oldu. Alman aileye minnettarız. Allah kızlarını onlardan aldı. Ama inşallah bizim Erolumuz onun sayesinde tekrar hayata dönecek" dedi.

NUKET ÖRNEK BURKEN

Hürriyet

24 Haziran 1996

Hastanede ölen bebek mezarlıkta dirildi

● Gaziantep'te hastanede ölü raporu verilen 1 günlük bebek, gömülmek üzere götürüldüğü mezarlık gasilhanesinde yıkanırken dirilip ağlamaya başladı. Baba Lemi Sarıca bebeğini almak istemedi, ancak polislerin baskısıyla alıp evine götürdü. Sarıca olaydan 6 saat sonra yavrusunun ölüsünü tekrar mezarlığa getirdi. Bebek otopsi yapılıp toprağa verilirken olaya savcılık el koydu.

Hürriyet PAZAR, 24 Haziran 2001

16 Haziran gecesi. Adana Başkent Hastanesi. Dört doktor 19 yaşındaki Hünkar Gök'ün beyin ölümüne karar verdi. Savcı geceyarısı gelmediği için, gencin organları savcısız alındı. Şimdi bütün hastane personeli mahkemelik.

Hünkar Gök 19 yaşında Adanalı bir gençti. 12 Haziran pazartesi günü dolaşmak için evden çıktı. Yolda, 16 yaşındaki Serhat Kılıç ve Gökhan Yıldırım'la karşılaştı. Üç genç önce ağız dalaşına, sonra da yumruk yumruğa kavgaya tutuştular.

Hünkar Gök

Kavga kızıştıkça kızıştı. Sonunda Serhat çektiği bıçağı Hünkar'ın kalbine sapladı. O sırada bir akrabalarının cenaze töreninde olan Gök ailesine haber ulaştığında 19 yaşındaki Hünkar, çoktan Başkent Adana

Savcı gelmedi

Hünkar'ın organlarını gecikmeden almak isteyen hastane ekibi savcıyı hastaneye çağırdı. Ama Savcı Tamoğlu, sabah 09.00'dan önce hastaneye gelemeyeceğini söyledi. Geceyarısından sonra adli tabip olmadığı için otopsiyi yaptıramayan Başhekim Turgut Noyan, bu kez polisin savcıyı aramasını istedi. Ama cevap değişmiyordu. Savcı gelmiyordu.

Bunun üzerine doktorlar organları savcı olmadan almaya karar verdiler. Operasyon bir saat gecikmeyle başladı.

Hünkar'ın iki böbreği ve karaciğeri Ankara'da organ bekleyen üç hastaya gönderildi. Organlar üzerinde yapılan incelemede karaciğer hasarlı çıktı. İki böbrek ise, 34 yaşındaki Şevket Seyrek ile 35 yaşındaki Mehmet Bal'a nakledildi.

Cezası dört yılı

Savcı Erten Tamoğlu, dediği gibi saat tam 09.00'da hastanedeydi. Ancak geç kalmıştı. Hem organlar alınmış, hem de otopsi yapılmamıştı. Üstelik Hünkar'ın dalağı da alınmıştı. Savcı Tamoğlu son derece öfkelendi. Hastane ve personeli hakkında soruşturma açılmasına karar verdi.

Yapılan incelemeden sonra doktorlar hakkında dört yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açıldı.

Tamoğlu iddianamesinde şöyle diyordu:

"2238 sayılı yasanın 14. maddesinde ölüden organ ve doku almak ancak kaza veya deprem, sel baskını, yangın gibi doğal afetlerde, ayrıca da yasadaki diğer şartların gerçekleşmesi halinde mümkündür. Müştekinin oğlu Hünkar Gök ise cinayete maruz kalarak yaşamını yitirmiş ve uğradığı hadisenin mahiyeti itibariyle diğer şartlar oluşsa dahi organ ve doku alma koşulları gerçekleşmemiştir. Sanıklardan Adana Başkent Hastenesi Baştabibi Mustafa Turgut Noyan'ın organ alma ve nakli konusundaki talebi nöbetçi Cumhuriyet Savcısı tarafından olumsuz olarak cevaplanmasına rağmen sanık Turgut Noyan'ın emir ve organizasyonundaki diğer sanıklar yasaya aykırı olarak müştekinin talebi dışında karaciğer ve böbreklerinden ayrı olarak dalağını da almışlar ve alınan organların bir kısmı Ankara Başkent Hastanesi'nde Şevket Seyrek ve Mehmet Bal adlı hastalara nakil edilmiştir. Sanıkların 2238 sayılı yasanın 15. maddesinden cezalandırılmaları talep olunur."

Şimdi Başhekim Turgut Noyan ile ameliyat ekibinden Dr. Tarık Zafer Nursan ve Dr. Sedat Yıldırım önümüzdeki günlerde Asliye Ceza Mahkemesi'nde 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkındaki Kanun'un 15'nci maddesi uyarınca tutuksuz olarak yargılanacaklar Haklarında dört yıla kadar hapis cezası istenecek.

Dalak niye alındı?

Bütün bu bürokratik tartışmalar sonunda Gök ailesinin kafası iyice karışmış durumda. Baba Beydi Gök, "Allah rızası için bağış yapalım dedik şimdi ne yapacağımızı bilemiyoruz"

Suç ağır cezalık

Erten Tamoğlu (Adana Cumhuriyet Savcısı)

Hünkar Gök, hastalık nedeniyle değil bıçakla yaralandığı için hastaneye yatırılıyor. Ağır cezalık bir dosya var karşımızda. Ölünce de ortada bir cinayet var demektir. İki kişi bu olayla ilgili tutuklanmış durumda. Mahkemeye intikal etmiş bir dosyayla ilgili fazla konuşmak istemiyorum. Organ nakli için dava açıldı. İddianamede suç ve suçluların gerektiği gibi tanımı yapıldı.

Yine olsa yine yaparız

Dr. Turgut Noyan (Başkent Üniversitesi Adana Hastanesi Başhekimi)

Bugün aynı olay önüme gelse, yine savcıyı beklemeden organları alır ve iki insana yaşam veririm. Olay gecesi savcıyı, önce hastane güvenlik görevlisi, ardından hastane polisi, son kez de ben evinden arayıp çağırdık. Sayın Savcı gelebilirdi. Eğer bekleseydik, organları çöpe atmak zorunda kalırdık. Benim doktor olarak görevim insan yaşamını kurtarmaktır. Doktor olarak delilleri karartmamız söz konusu olamaz. Hünkar Gök, kalbine aldığı bıçak darbesiyle yaşamını yitirdi. Oysa biz iki böbreğini ve karaciğerini aldık.

NUKET ORNEK BUKEN

Mevcut yasal düzenlemelere göre, adli ölüm olgularından organ veya doku alınabilir mi ?

Adli olgularda, Savcı izni ve yakınlarının onamı olması durumunda, organ alınmasında yasal bir engel kalmamaktadır.

Ancak; Organ çıkarılması işlemi esnasında bir adli tıp uzmanının da hazır bulunması ve adli tıp açısından önem taşıyan bulguları bir rapor haline dönüştürmesi, sonradan yapılacak otopsi işlemlerinde hatalı bir değerlendirmeyi engelleyecektir.

ETİK KURULLAR

Hiçbirimiz hepimiz kadar iyi değiliz !..

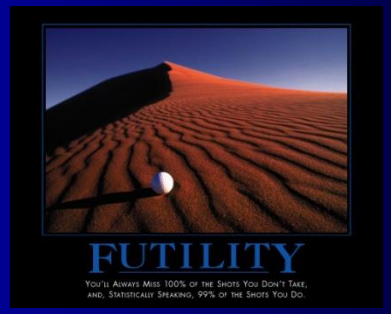

Hekim/Profesyonel Sorumluluğu

- Profesyoneller etik sorumluluklarının farkına varmadıkça, hiçbir düzenleyici sistem uygun şekilde çalışamaz.
- Fazladan yapılacak düzenlemelerin bir tehlikesi de profesyonellerin kendi sorumlulukları yerine, düzenlemelerle uyumlu olmaya dikkat sarf etmeleri yüzünden, ahlaki sorumluluk duygusunun göz ardı edilebilecek olmasıdır.

TEŞEKKÜR EDERİM…

If you have integrity, nothing else matters.

If you don't have integrity, nothing else matters.